

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор Державного закладу
«Південноукраїнський
національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Андрій КРАСНОЖОН
26 червня 2025 р.

Політика

**використання штучного інтелекту для академічної діяльності
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»**

Затверджено рішенням вченої
ради Державного закладу
«Південноукраїнський
національний педагогічний
університет
імені К. Д. Ушинського»
від 26 червня 2025 р.
протокол № 17

1. Загальні положення

1.1. В умовах динамічного розвитку штучного інтелекту нагальним є визначення чітких рамок використання інструментів генеративного штучного інтелекту в освітньо-науковому процесі. Рекомендації, що наведені в цій Політиці про використання інструментів генеративного штучного інтелекту в освітньо-науковому процесі (далі – Політика), спрямовані на визначення основних засад його використання всіма учасниками освітньо-наукового процесу в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (далі – Університет).

Наведені в Політиці рекомендації, спрямовані на допомогу науково-педагогічним працівникам (НПП) та здобувачам вищої освіти для вдосконалення процесу та результатів їхньої діяльності.

Університет підтримує раціональне експериментування з генеративними інструментами ШІ, але за умови врахування важливих аспектів використання таких інструментів, зокрема : інформаційної безпеки, конфіденційності даних, дотримання вимог авторського права та академічної доброчесності.

Політика щодо використання систем ШІ стосується сфери застосування систем ШІ, а саме освітнього процесу, наукової, науково-технічної, мистецької, інноваційної діяльності закладу вищої освіти.

1.2. Політику розроблено з метою вдосконалення освітньої діяльності згідно з принципами академічної доброчесності, етичності та відповідальності, розумінням можливостей інструментів генеративного штучного інтелекту й усвідомленням його ризиків.

1.3. Ця Політика розроблена з урахуванням вимог чинних нормативних документів.

1.4. У цій Політиці терміни вживаються в такому значенні :

Автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір.

Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Генеративний штучний інтелект (далі – генеративний ШІ) – різновид ШІ, який застосовується для створення нового контенту, включаючи аудіо, код, зображення, текст, відео тощо.

Запит (промпт) – Вхідний текст, інструкція або завдання для системи ШІ, на які система має відреагувати шляхом генерування контенту.

Інструменти генеративного штучного інтелекту – програмні засоби й алгоритми, що використовують методи штучного інтелекту для автоматизованого створення нових текстових, графічних, аудіовізуальних й інших форм контенту на основі аналізу та перетворення вхідних даних.

Плагіат – привласнення авторства на запозичений твір науки, літератури, мистецтва або на чуже відкриття, винахід чи раціоналізаторську пропозицію, а також використання у своїх працях запозичень без покликання на автора. Використання запозичених текстів у письмових роботах допускається за умови, що зазначені всі джерела запозичень.

Результат генерації – створений генеративним штучним інтелектом контент (тексти, зображення, аудіо, відео тощо), що є відповіддю на заданий запит.

Система штучного інтелекту (далі – система ШІ) – Комп'ютерна програма, яка спроектована для роботи з різними рівнями автономності та може проявляти адаптивність після розгортання, і котра для явних або неявних цілей робить висновки на основі отриманих вхідних даних, як генерувати результати (зокрема, прогнози, контент, рекомендації або рішення), які можуть впливати на фізичне або віртуальне середовище.

Учасники освітнього процесу – здобувачі освіти; педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники; батьки здобувачів освіти; фізичні особи,

які провадять освітню діяльність; інші особи, передбачені спеціальними законами та залучені до освітнього процесу в порядку, визначеному університетом.

Штучний інтелект (далі – ШІ) – сукупність інформаційних технологій: алгоритмів, методів, підходів, моделей та сервісів, що займаються створенням та розвитком інтелектуальних систем, здатних виконувати завдання, які зазвичай вимагають людського інтелекту.

2. Принципи використання штучного інтелекту, інструментів генеративного штучного інтелекту, результатів генерації в освітньо-науковому процесі

2.1. Політика встановлює, що всі учасники освітньо-наукового процесу повинні дотримуватись основних принципів використання інструментів генеративного штучного інтелекту, що сприяють справедливому, етичному, безпечному та продуктивному використанню цих інструментів :

□ *Принцип академічної доброчесності.* Плагіат, фальсифікація даних та інші форми порушень академічної доброчесності суворо забороняються. Учасники освітньо-наукового процесу повинні застосовувати критичне мислення під час використання ШІ, оцінюючи доречність, точність та надійність отриманої інформації.

□ *Принцип доступності та інклюзивності,* що передбачає забезпечення рівних можливостей для всіх, незалежно від їхніх відмінностей, здібностей чи особливостей.

□ *Принцип етичності та відповідальності,* за яким учасники освітньо-наукового процесу несуть повну відповідальність за зміст своїх робіт, включаючи частини, створені за допомогою ШІ, та повинні ретельно перевіряти й редагувати отримані результати. Етичне використання ШІ передбачає уникнення створення або поширення шкідливого, дискримінаційного чи неправдивого вмісту.

□ *Принцип законності та прозорості* передбачає наявність необхідних прав для застосування інструментів генеративного штучного інтелекту та розуміння джерел інформації на основі штучного інтелекту.

□ *Принцип контролю з боку людини.* Системи ШІ є інструментом, який розширює можливості людини, даючи їй змогу ухвалювати обґрунтовані рішення. Системи ШІ мають враховувати необхідність дотримання фундаментальних прав людини, принцип поваги до людської гідності і свободи. Водночас системи ШІ мають передбачати належні механізми нагляду з боку людини, тобто безпосередню участь людини в процесі їх розробки, впровадження та використання. Системи ШІ у вищій освіті мають підтримувати всіх учасників освітнього процесу у ВО, зберігаючи при цьому повагу до їхніх прав і свобод. Використання ШІ в освітньому процесі повинно супроводжуватися участю людини, щоб гарантувати обґрунтованість рішень і враховувати етичні аспекти. Наприклад, автоматизовані системи оцінювання мають містити механізми перегляду та затвердження результатів викладачами.

□ *Принцип конфіденційності, безпеки та захисту даних* передбачає недопущення витоку персональних, корпоративних даних і конфіденційної інформації через використання інструментів генеративного штучного інтелекту, а також захист від шкідливого вмісту та небажаного контенту.

□ *Принцип прозорості,* згідно з яким учасники освітньо-наукового процесу зобов'язані чітко вказувати на використання інструментів ШІ у своїх роботах, зазначаючи конкретні платформи, нейромережі та обсяг їх застосування.

2.2. Університет заохочує до творчого та інноваційного використання ШІ для покращення якості та результативності освітньо-наукового процесу. Водночас заклад залишає за собою право встановлювати обмеження на використання ШІ в певних видах академічних робіт або навчальних дисциплінах.

2.3. Принципи та правила використання ШІ можуть переглядатися й оновлюватися відповідно до розвитку технологій та змін в освітньому середовищі.

3. Політика щодо використання штучного інтелекту, інструментів генеративного штучного інтелекту, результатів генерації здобувачами вищої освіти та науково-педагогічними працівниками

3.1. Розробник/ки навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів відповідно до специфіки навчальних дисциплін визначають правила або заборону використання ШІ й інструментів генеративного ШІ в освітньо-науковому процесі та зазначають відповідні вимоги в розділі «Контроль і оцінка результатів навчання» робочої програми (силабусів) (для *робочих програм/силабусів, що будуть розроблені після затвердження цієї Політики*).

3.2. У разі, якщо розробники робочої програми (силабусу) дисципліни дозволили використання ШІ та інструментів генеративного ШІ в освітньо-науковому процесі, викладачі можуть визначати конкретні умови й обсяг їх застосування в академічних роботах здобувачів, відповідно до загальних правил, що зазначені в робочій програмі (силабусі). За такої умови викладачі зобов'язані :

3.2.1. Указати, у яких саме видах академічних робіт (завдань) дозволяється використання інструментів генеративного ШІ.

3.2.2. За потреби вказати перелік конкретних інструментів генеративного ШІ, що можуть бути використані.

3.2.3. Визначити правила використання генеративного ШІ, що можуть бути встановлені як для окремих завдань, так і для курсу в цілому. У завданнях під час контрольних заходів (зокрема під час написання контрольних робіт та заліково-екзаменаційної сесії) використання генеративного ШІ не допускається.

3.3. Оновлення та скасування правил використання генеративного ШІ :

3.3.1. Викладачі можуть оновлювати чи скасовувати правила використання інструментів штучного інтелекту для окремих академічних завдань чи всього курсу.

3.3.2. У разі внесення змін до правил викладач зобов'язаний повідомити здобувачів про ці зміни в найкоротший термін.

3.4. У разі дозволеного використання генеративного ШІ здобувачі зобов'язані :

3.4.1. Чітко вказувати у своїй роботі, які частини були створені за допомогою ШІ.

3.4.2. Надавати опис процесу взаємодії з генеративним ШІ, включаючи використані запити та методи обробки отриманих результатів генерації.

3.4.3. Позначати використання генеративного ШІ за таким алгоритмом :

- а) назва інструменту генеративного ШІ;
- б) дата запиту й отримання результату генерування (якщо це одна й та сама дата, вказується один раз);
- в) текст запиту;
- г) тип отриманого результату (наприклад, текст, код, ідеї, зображення, мелодія тощо);
- д) короткий опис того, як саме був використаний результат генерації в роботі;
- е) покликання на інструмент генеративного ШІ.

Приклад позначення для робіт чи частин робіт, виконаних українською мовою : «[ChatGPT (22.06.2025). *Запит* : “Опиши політику використання штучного інтелекту для академічної діяльності у закладах вищої освіти України”. *Тип результату*: текст. Використано для формування початкового огляду теми. <https://chatgpt.com/share/6842b907-ddd0-8002-b4b1-b9f48bfbb583>]».

Приклад позначення для робіт чи частин робіт, виконаних англійською мовою : «[ChatGPT (22.06.2025). *Prompt* : “Describe the policy of using

artificial intelligence for academic activities in Ukrainian higher education institutions". Generation result type : text. Used for : forming an initial overview of the topic. <https://chatgpt.com/share/6842b8d3-0214-8002-beea-c2ed7b772afa>».

3.4.4. У разі використання кількох запитів або інструментів генеративного ШІ, кожен випадок використання має бути позначений окремо.

3.5. Здобувачам заборонено використовувати інструменти генеративного ШІ без попереднього узгодження з викладачем. Невиконання цієї вимоги здобувачем, виявлене після проведення оцінювання роботи, є підставою для анулювання викладачем рішення про результати оцінювання роботи здобувача.

3.6. Здобувачі несуть повну відповідальність за зміст, отриманий шляхом використання результатів генерації ШІ та його використання у власних академічних роботах. Науково-педагогічні працівники мають право здійснювати комплексну перевірку академічних текстів на предмет дотримання принципів академічної доброчесності, зокрема щодо неправомірного використання результатів, згенерованих інструментами ШІ, використовуючи сервіси для перевірки на плагіат, із якими в Університеті укладений відповідний договір. Університет використовує систему перевірки, яка здатна виявити контент, згенерований ШІ.

3.7. Використання інструментів генеративного ШІ в завданнях під час контрольних заходів (зокрема під час написання контрольних робіт та заліково-екзаменаційної сесії) заборонено, якщо інше не передбачено специфікою дисципліни та не узгоджено з керівництвом відповідного структурного підрозділу Університету.

3.8. У разі використання генеративного ШІ або результатів генерації науково-педагогічними працівниками в освітньо-науковому процесі (лекції, презентації, навчальні матеріали тощо) або в науковій діяльності, вони повинні надати інформацію про це безпосередньо в матеріалах, де було

використано результати генерації ШІ, зазначивши тип використаного інструменту генеративного ШІ та загальний характер його застосування у форматі, зазначеному в пункті 3.4.3.

3.9. Структурні підрозділи Університету можуть розробляти додаткові рекомендації щодо використання ШІ, враховуючи специфіку своїх дисциплін й освітніх програм.

3.10. Неетичне використання штучного інтелекту здобувачами вищої освіти, науково-педагогічними працівниками може вважатися порушенням принципів академічної доброчесності. У разі виникнення підозри щодо ймовірного порушення академічної доброчесності стосовно використання ШІ відповідне повідомлення подається в порядку, передбаченому Кодексом честі учасників освітнього процесу Університету Ушинського.

Університет рішуче виступає проти будь-яких проявів неправомірного використання технологій ШІ та підтримує створення освітньо-наукового середовища, побудованого на прозорості, доброчесності, поваги до інтелектуальної власності та високих стандартах наукової етики. Позиція Університету полягає не в декларації загальних обмежень на використання генеративного ШІ, а в акцентуванні на особливостях його свідомого та відповідального використання, зокрема :

1. виконані завдання мають бути результатом власної оригінальної роботи;
2. неприпустимо покладатися на генеративний ШІ як на єдине джерело інформації, оскільки він має обмеження та несе певні ризики/небезпеки;
3. суб'єктам наукового та освітнього процесу необхідно визнавати та відповідним чином фіксувати факти використання генеративного ШІ.

Університет забезпечуватиме регулярний моніторинг та оцінювання ефективності використання ШІ в освітньому процесі. Ця політика буде регулярно оновлюватися відповідно до нових наукових досягнень, технологічних змін та вимог законодавства.